

ELŐSZÓ

Jelen tanulmánykötettel a 70. életévét betöltő Prof. Dr. Katona Tamás előtt tisztelegnek kollégái, pályatársai, doktoranduszai. A tanulmányok témaköreinek változatossága híven mutatja Katona professzor érdeklődésének és kutatási területeinek sokszínűségét: a társadalom- és gazdaságstatisztika, közgazdasági elemzések, matematikai-ökonometriai modellek, demográfia, jogi informatika és igazságügyi statisztika területén születtek a kötet írásai. 1974 óta több ezer jogász és közgazdász hallgató tanulhatta kollégánktól a statisztika és a demográfia kihívásait, aktuális ismeretanyagát akár Miskolcon, Budapesten vagy Szegeden. Emellett a Szegedi Tudományegyetemen 1996 és 2013 között vezette a Statisztikai és Demográfiai Tanszéket, mely időszakban kiemelt szerepet kapott a tantárgyak oktatásának és tartalmának aktualizálása, fejlesztése, a kollégák szakmai előmenetelének és fejlődésének támogatása. Katona Tamás nevéhez fűződik az, hogy az országban elsők között indult el Szegeden a jogi informatika oktatása, illetve a jogász-képzésben az informatika gyakorlati foglalkozások.

Katona professzor nemcsak oktatta, gyakorlatban is művelte szakmáját: éveken át volt a KSH Népeségtudományi Kutató Intézet munkatársa, emellett 1995 és 1998 között a Központi Statisztikai Hivatal elnöke volt. E feladatai jelentős hatással voltak a hazai statisztikai gyakorlatra.

Professzor Úr a Nemzetközi Statisztikai Intézet, a Magyar Statisztikai Társaság, az MTA Demográfiai Bizottsága és az MTA Statisztikai Bizottsága tagja, egy akadémiai ciklusban a bizottság elnöke, a Jogi Informatikai Társaság elnöke. Munkája elismeréseként 1978-ban Fényes Elek emlékéremet, míg 1998-ban a Magyar Köztársasági Érdemrend Középkeresztjét vehette át.

Katona Tamás munkássága, gondolatai tanulsággal szolgálhatnak az ifjú nemzedék számára, eredményeinek kihatása van és lesz a tanszék jövőjére.

Tisztelt Professzor Úr, kedves Tamás! E kötettel szeretnénk megköszönni munkásságod, támogatásod. Isten éltesen sokáig!

Kovács Péter
tanszékvezető

A Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának dékánjaként is szeretnék megszólalni ennek a nagyon szép ünnepi kötetnek az előszavában. Karunkon nagyon régi hagyománya van annak, hogy az emeritáló professzorok kollégáiktól – pályatársaiktól, tanítványaiktól – tanulmánykötetet vehetnek át, amiben rendszerint az ünnepelt tudományterületére is bizonyos fókig reflektáló dolgozatok kapnak helyet. Egy jogi karon a statisztika művelése és oktatása kicsit kakukkfiókának hat, gyakran nem is jogtudományi végzettségű oktatók képviselik ezt a diszciplinát, mint esetünkben is. Jogtörténészként azonban szükséges kijelentenem, hogy a statisztika az egyetemi szintű jogi felsőoktatásban kezdetektől helyet kapott. Már a 19. századtól kezdve kialakult, s onnantól folyamatosan töretlen maradt az a koncepció, hogy az egyetemi tudással felvértezett jurátus 'tarisznyájából' nem hiányozhatnak azok az ismeretek, amelyeket a statisztika tudománya képvisel és közvetít.

A számok világa a joghallgatók táborában nem mindig talál értő fülekre, de szükségességét és fontosságát soha sem kérdőjelezték meg. Korunkban pedig talán minden eddiginél nagyobb jelentőséget kap a statisztika, hiszen gyorsan változó és rengeteg paraméterében dinamikusan gyarapodó környezetünkben a számszerű elemzések nélkül könnyen tévútra téved a jogász. Igaz ez a jogalkotóra, és a jogalkalmazóra egyaránt. A számok jelentősége felértékelődött. Még a politikatudományi elemzések is azt mutatják, hogy egy magabiztos közszereplő mondanivalójából nem hiányozhatnak a számok. A számokkal való foglalkozás azonban nagy felelősséggel is jár, magas szintű és korrekt módszertannak van helye itt csupán.

Egyetemünkön, s benne karunkon a statisztika oktatása egy nagyon előremutató szervezeti formában működik, amennyiben a Gazdaságtudományi Karral közös tanszék látja el ezt a funkciót. A jelen ünnepi kötettel köszöntött Katona Tamás professzor volt ennek első vezetője, s hála magas színvonalú szakmai munkásságának, valamint empátiás és integratív személyiségének, sikerült tökéletesen meggyökereztetni ezt a karközi, közös tanszékét az egyetemi struktúrában – példát adva ezzel más karoknak is. Katona professzor urat tehát két fakultás is köszönti egyszerre, s kíván neki nagyon hosszú, további alkotó éveket, amihez biztos alapot nyújt jelenlegi, irigylésre méltó egészsége és derűs természete. Hozzáteszem még: kollégái és barátai szeretete, amelyet gazdagon megosztott. Boldog születésnapot, kedves professzor úr!

Balogh Elemér
dékán